

Marschalkó Rózsi

Mártha, vagy a richmondi vásár

virág», boh. 3 felv. Társsz. Desvallières. Ford. Hajó Sándor. Bem. 1903. okt. 3. U. o. »A mormota«, boh. 3 felv. Társsz. Xanroff. Ford. Kürthy Emil. Bem. 1904. jan. 26. U. o. »Az orleansi szűzek« (Le voyage d' Carbillon), francia vaudeville 4 felv. Ford. Peterdi Sándor. Bem. 1906. aug. 23. Városligeti Nyári Színkör.

Marschalkó Rózsi, operaénekesnő, a Magy. Kir. Operaház tagja, sz. 1890. aug. 30-án, Nagyszombatban. Atyja: M. Béla, ezredes, anyja: Kunz Ilona. Énekelni Dietlnétől tanult s 1907-ben mint hangversenyénekesnő kezdte meg pályáját. Első színpadi fellépte 1910. dec. 27-én volt, a »Mignon«-ban s gyönyörű mezzoszoprán hangjával, valamint énektudásával olyan sikert ért el, hogy 1911-ben a Magy. Kir. Operaházhoz szerződtek, melynek ma is egyik dísze. Azonkívül önálló hangversenyeket adott Bécsben és Berlinben. 1913. jún. 17-én férjhez ment Székelyhidyi Ferenchez (L. o.), a Magy. Kir. Operaház kiváló énekeséhez. Számtalan szerepei közül kiemelendők: Yva (A vajda tornya), Grófnő (Farsangi lakodalom), Mária Lujza (Háry János), Waltraute (Az istenek alkonya), Octávia (A rózsalovag), Margit és Mártha (Faust), Sieglinde (A Walkür), Suszuki (Pillangó kisasszony), Mallika (Lakmé), Magdaléna (Rigoletto), Miklós (Hoffmann meséi) stb.

Marshall Róbert, angol színműíró, nálunk is színrekerült színműve: »Killikran-kie hercegnő«, vígj. 3. felv. Ford. Mihályi József. Bem. 1905. jan. 31. Nemzeti Színház.

Marschner Henrik, német zeneszerző, sz. 1795. aug. 16-án, Zittau-ban, megh. 1861. dec. 17-én, Hannover-ben. Lipcsében jogot tanult és zenét, 1817-ben pozsonyi zenetanár lett. Magyarországon előadott művei: »Zaidar és Szulima, vagy szerelem és nagylelkűség«. Pozsony, 1818. nov. 26., továbbá »Templomos és zsidónő« c. regényes operája. Szöv. írta Wohlbrück A. W., ford. Radó Antal. Nálunk is színre került 1890. márc. 8-án, a Magy. Kir. Operaházban. 1818. okt. 11-én Balogh István Székesfehérvárott az ő »nemzeti érzésű« nyitányával kezdte meg elő-

adásait. Egykorú tanu következőleg írja le az eseményt: »A színházat zsúfolásig megtöltött közönség zibongó örvendezéssel várta a játék kezdetét. Midőn megzendült a nyitány, a »füllé vált eddig zúgó Puplicumot elragadtatásba merítette«. 1895. aug. 18-án szülőházát emléktáblával jelölték meg.

Marseillaise (márszejéz). A francia nemzeti himnusz. Az »Ember tragédiája«-ban a 8. színben Ádám mint Kepler kilép a csillagvizsgáló torony erkélyére és kitekintve a sötét éjszakába, ezeket mondja:

Oh hallom, hallom a jövő dalát,
Megleltem a szót, azt a nagy talizánt,
Mely a vén földet ifjává teszi.

E közben a színpalak mögött felhangzik a forradalmi dal, a Marseillaise. A szín egészen elsötétül és miközben egyre erősödik a zene és ének, a színpad egyszerre a párizsi Grève-piacra változik át, következik a 9. kép, a francia forradalom. A M. zenéjét és szövegét Rouget de l'Isle francia műszaki tiszt írta. Először Strassburgban játszották el a zenéjét, 1792. ápr. 29-én, egy nagyobb katonai parádé alkalmával, majd Marseille-be is elterjedt, hol a nemzetőrség tagjairól »La Marseillaise« név alatt lett egyszerre ismert dallá az egész világon. Magyarra Verseghy Ferenc fordította, ezért 1794. dec. 11-én elfogták, majd 1795-ben a hétszemélyes tábla halálra ítélte, ezt az ítéletet azonban 9 évi várfogságra változtatták. A Nemzeti Színházban 1840. év végén, a kolozsvári színházban 1841. márc. 9-én Kilényi Dávid igazgatása alatt énekelték először.

Martén Frigyes, sűgó. Munkája: »Játékszíni Emlékkönyv«. Szeged, 1855.

Mártha, vagy a richmondi vásár. Vig opera 4 felv. Szöv. írta Friedrich, zen. szerz. báró Flotow Frigyes, ford. Szerdahelyi József. Bem. 1847-ben volt. Bécsben. Nálunk 1848. júl. 11-én került színre, a Nemzeti Színházban, ahol Hollosy Kornélia, Wolf Károly, Fűredi Mihály, Csillag Róza és Benza Károly voltak a főszereplők. A M. Kir. Operaházban 1885. nov. 19-én mutatták be, ezzel a szereposztással: L. Harriet Durham: